

ELŐFIZETESI ÁR:
Egész évre . . . 6 korona.
Egyes szám ára 6 fillér.

MEGJELENIK HETENKÉNT EGYSZER:
pénteken és minden törvény-
hatósági bizottsági közgyűlést
követő napon.

A VÁROS

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL
Városi könyvnyomda-vállalat
irodájában.

Ide küldendők a kéziratok
előfizetési díjak.

KÖZIGAZGATÁSI, KÖZMŰVELŐDÉSI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP.

Főszerkesztő: VECSEY IMRE. * Felelős szerkesztő: KONCZ ÁKOS.

Kiadótulajdonos: A VÁROSI KÖNYVNYOMDA-VÁLLALAT.

Villasorok a Nagyerdőn.

Az elmúlt héten megnyílt a sámsoni vasut. A műtanrendőri bejárás alkalmával valamelyes nagyobb kifogás nem merült fel. Még a Szikszay-féle szöglet sem ejtette nagyobb aggódásba a kiküldött urakat. Végül a szokásos lakomán elhangzottak a sablonos felköszöntők, mit azzal említünk meg a történeti hűség kedvéért, hogy senkinek sem akadt torkán a diszebéd válogatott fogása.

Most, hogy a debreczen—sámsoni vasut üzemben van és a Simonyi-ut és Nagyerdő nyaralói éjjel-nappal, hajnal előtt gyönyörködnek a motorkolosszus bűgásában, a csilingelésben és a fuvolaszerű szép sípszóban, — legyen szabad nekünk is hozzászólni a kérdéshez. Eszünk ágában sincs nem örülni ezen vasutvonal kiépítése felett, hiszen ez a közel jövőben meghosszabbítandó és kiépítendő vonal a Nyírség egyrészét városunkba tereli és forgalmunkat bizonyára emelni fogja. Igaz, hogy kerek kétszáz ezer koronánkba került ez a néhány kilométernyi vasut, nem számítva a mellékeseket, de hát a remélhető haszon kárpótolni fogja a várost a befektetésért.

Miután a vasut megépült, most már felesleges dolog a felett vitatkozni, hogy helyesen építettük-e meg ezt a vonalat. Köpönyeget venni eső után felesleges. Annyit azonban bizvást mondhatunk, hogy más utját is találhattuk volna ennek a vasutnak, mely ezen a másik uton vezetve nagyobb hasznára válhatott volna erdőgazdálkodásunknak. Ha jól emlékszünk, erdőségeink legalaposabb ismerője Török Gábor erdőmester is ezen a nézeten volt. Ha ezt fogadtuk volna el, az esetben a belső Nagyerdőt is megkiméltük volna a rombolástól és egyetlen üdülő helyünket érintetlenül hagyta volna a bűgó masinák és pöfögő motorok kiömlő füstje.

Ezen a dolgon azonban már segíteni nem lehet, mert nem helyezhetjük át a sineket, miként a szabadságszobrot az Árpád-térre. Azon kell tehát igyekezni, hogy a vasutvonal mentén letarolt erdő sivársága ne bántsa a szemet. Hogy pedig ne bántsa, legjobb volna, ha a város ebből a nézőpontból és a Nagyerdő forgalmának emelése céljából a sámsoni vasut mentén, a sinek jobb-és baloldalán villatelveket hasítana ki és módot nyujtana egy tisztviselő telep létesítéséhez.

Tudom, hogy sokan vannak, akik ezen eszme hallatára azt hozzák fel, hogy kár volna a Nagyerdő békés csöndjét megzavarni és mozgó életet, kulturát vinni a lombok közé. Szinte hallom azt a kifogást is, hogy elrontjuk a Nagyerdő poétikus hangulatát. Ami a csöndet illeti, ezt már úgy is tönkre vágta a szárnyas kerék zúgása, a motorok bűgása, ami pedig a poézist illeti, az a Leveles körül már nem igen illatozik. Életet, pezsgő, eleven életet kell a Nagyerdő környékén teremteni és az így létrehozott élet

nemcsak a Nagyerdő forgalmát fogja emelni, hanem egy jövedelmi forrást biztosít a városnak, melyet ma nélkülözni kénytelen.

A sámsoni vasut mentén adjon a város villatelveket jogelismerési díj ellenében. Már is van olyan bank, mely az építés finanszírozását elvállalja. Tisztviselő, módos ember is van elég, aki szívesen kimenekülne a Nagyerdőre, mert akkor nem kellene neki a városi lakás kohóiban, bűzös udvaraiban lakni, vagy drága pénzen fürdőbe járni.

Lapunk minden alkalommal ellenezte a különböző telepek létesítését, a gomba módra megszorodott parcellázási műveleteket, szeretettel gondozta azonban a tisztviselő-telep létesítésének eszméjét. Mert míg a parcellázott területeken a szegénység vert gyökeret és ezen törekvése végeredményében nem válik javára, mert elszigetelt a várostól, addig egy tisztviselő-telep — bárhol létesüljön is — modern építkezésével emelni fogja a kiválasztott területet és annak környékét. Ne vegye tehát senki egy kalap alá a várost körülgyűrűző telepeket egy olyan teleppel, mely gonddul, körültekintéssel és esztétikai izléssel épül fel.

Mert ha egy ilyen tisztviselő-telep létesül, az nem kér a telken kívül semmi hozzájárulást a várostól, sőt végeredményében a városnak épít és szépít. Ki lehet ugyan kötni hogy a város birtoktestén építendő telep például ötven év múlva a város tulajdonába megy át. A telep nem kér a várostól semmit. Maga erejéből épít utat, rendes bevilágítást, gondoskodik a közegészségügyi követelések megvalósításáról, sőt a közbiztonságról is. Nem kér pénzt sem petroleumre, sem gázra, sem villamerőre és ötven év múlva az egész telepet odaajándékozza a városnak, mely ily módon minden befektetés nélkül dusan kamatozó tőkét kap gondosan fentartott épületekben és minden elképzelhető modern berendezésben.

A város ugyanis kikötheti, hogy ezen ötven év alatt semmivel sem támogatja a telepet, viszont beéri ezen idő alatt a részére fizetendő jogelismerési díjjal.

Városunkban régen vajudik már a tisztviselő-telep létesítésének ügye. Azok, akik lelkesen harcolnak az eszme megvalósítása érdekében, most a bábaképző közelében fekvő terület megszerzését óhajtják. Nézetünk szerint ez a hely nem alkalmas tisztviselő-telep céljára és talán nem csalogdunk, ha azt hisszük, hogy ha a tervezők jobb és alkalmasabb helyet találnának, szívesen lemondának ezen területről. Mert hisz ez talán nem is jöhet vitatás alá, hogy a vasut által megközelíthető és az által keresztül szelt erdős, lombos terület minden tekintetben alkalmasabb és egészségesebb lesz a régi sertésvásártér állati hulladékokkal inficiált területnél.

A tisztviselő-telep létesítésének eszméje nem igen tettszik a háztulajdonosoknak, mert az intelligens elem egy-

részét ezen telep kivinné a város területéről, jobban mondva a városi lakásokból. Ez a talán jogos önösségen alapuló nézet azonban nem gátolhatja meg azok törekvését, akiknek elvégre is nincs módjukban tengeri fürdőbe járni és egészségüket ott reparálni, vagy drága és egészségtelen lakásokba kénytelenek tartózkodni. Azután meg az a negyven, ötven család nem fog ártani annyit a háztulajdonosoknak, mint amily jó hatással lesz a tisztviselőkre a telep üde levegője és az a tudat, hogy mentve lesznek egész életükre a házbérek emelésétől és a folytonos különczködés alkalmatlanságától és költségeitől.

A város évtizedekkel ezelőtt villákat épített a nagyerdői parkban. Szellős gyarló emeletes pagodákat, átalakított istállókból és kocsiszinekből szűk, nedves és komor szobákat. Az építkezés oly felületes volt, hogy az emeleteken még az illemhelyek is hiányoztak, a feljárás veszedelmes még most is és padlás-vagy lépcsőház-tűz esetén csak saltomortaléval lehetne lejutni a földszintre. És ennek dacára a város ezen nyárilakokból ez évben 5000 koronánál többet vesz be. Igaz, hogy az az 5000 korona nem marad a város házipénztárában, mivel az adó és a szakadatlan toldozgatás-foltozgatás nagyrészét elviszi, ennek ismét csak az az oka, hogy ezek a kártyavárak már csak arra valók, hogy a föld színével egyenlővé tétessenek.

Ha már most tegyük fel egy a Nagyerdőn létesítendő tisztviselő-telep ötven év múlva ingyen a város tulajdonába megy át, a házipénztár, csak negyven házat véve fel évi 600 korona bérösszeggel, évenként 24,000 koronát fog bevenni ötven év múlva, melyből ha leszámítjuk az adót és a fenntartás költségeit, még mindig szép haszon marad minden tőkebefektetés nélkül.

A tisztviselő-telepnek a Nagyerdőn való létesítésére, illetve a sámsoni vasut mentén levő kiépítése nem ártana a nagyerdői levegőnek egyrészt, míg másrészt egy oly remek telep létesülne a mostani sivár helyen, hogy szebbet képzelni sem lehet. Végül pedig állandó, egészséges lakáshoz juttatna számos családot, amelyek most kénytelenek nagy lakbért fizetni anélkül, hogy kényelmük volna.

Ne ejtsük el ezen eszmét és szóljanak hozzá azok, akiket az érdekel.

Erdőtjáró.

Debreczen fejlődéséhez.

Ha valaki a minden irányu kultur városok berendezkedését beható figyelemmel kíséri, lehetetlen, hogy ne érlelődjön meg benne az, ha azt akarjuk, hogy a város lakosságának minél jobb helyzete és anyagi gondoktól mentesége álljon elő, — fel kell használnunk minden eszközt és alkalmat, nemcsak a helyzet előállítására, de a város fejlődése és a korral való haladása végett is.

Ha a város hatósága a körülmények többszörös beható megfontolása után becsületes köteletségének véglegesítése okából — a nagyobb eredmény elérhetése szempontjából — megragad minden alkalmat, — ez feltétlenül nemcsak javára irandó, — de dicsérendő is.

Tapasztalhatjuk ugyan, hogy az ily nagyobb szabásu, a közjót nagy mértékben munkáló gondoskodás — nem kis elmebeli fáradsággal jár, sokszor nem kevés anyagit és legalább jóindulatot igényel a köztől, tehát attól, aki a mély gondoskodásnak úgy jelenben, mint főleg a jövőben csak a hasznát kényelemmel szedheti.

Egy nagyobb szabásu közmű létrehozása és ugy elkészítése, hogy az a befektetett összeget kamatozza, nem könnyű dolog; mert ez olyan, mint a jó gazda ki, ha ki nem ad, be sem vehet, így ha csak bevenni, kiadni nem akarunk meg van kötve a haladás.

Ugy a vagyoni haladás, mint a fejlődés *cinditio sine qua non*-ja, hogy ily előnyökért nem szabad visszariadni semmi nehézségtől; természetesen szem elől nem szabad téveszteni — főleg ha közdologról van szó, — hogy amire a közt, a közért felhasználni akarjuk, az határozottabban mérlegelendő.

Debreczen sz. kir. város közönsége ez irányban teljes nyugodt lehet, mert hatósága ugyancsak behatóan iparkodik nemcsak a kisebb, de a nagyobb fontosságú ügyeket is a köz javára értékesíteni.

Sehol nem helyes — annál kevésbé itt — a közjó törekvését — jobbnak hiányában — akadályozni akarni, mert hisz nincs könnyebb a kákán csomót keresni, ha csomós kákával nem áll az akadékoskodó elő. Jó volna, ha fel lehetett volna már fedezni azt a csodát, — amit ma elvetünk, holnap már arathassunk, hogy a sült galamb szájunkba repüljön; — amott még az az aratás elkövetkezik — munkálkodásunk felett a természet ezerféle veszedelme az ur, — emitt előbb tojás kell, azután...

Igy nem létezik még olyan városi hatóság, amely a valamibe befektetett közvagyonnak hozamát, gyümölcsét is azonnal bemutathassa. Ehhez idő kell, de meg az ily dolgok nem is máról hónapra, de a hosszú jövő részére is teljesített munkáldodások.

Én a helyi viszonyokkal részben ismeretlen így fogtam fel a közzel való gazdálkodást — és így fogom fel a Hortobágnak a közre való nagyobb hasznosítását is.

Már hosszabb idő óta töprengök azon, mi tulajdonképpen a főbaja Debreczen alapos fejlődésének? Ami ehez szükséges, iparkodik a hatóság érvényesíteni, a fejlődés mégsem felelhet meg a törekvésnek, azért úgy találom legnagyobb baja, hogy *víze nincs*.

Most tehát — a Hortobágy nagyobb hasznosításával és az ezzel kapcsolatosan szőnyegen forgó — gazdasági öntöző és ki-beviteli országos csatornázásnál reájöttem arra, hogy ugy a városba be-, mint innen kivitel végett a Hortobágyon át nem lehetne-e a Tisza egyik ágából hajózható csatornát nyitni?

Ha ez lehetséges volna és létesíthető lehetne e csatorna Debreczen minden tekintetben a világvárosok közé emelkednék, mert olcsón be, olcsón ki volna onnét minden szállítható és az utókor áldaná az elődöket, hogy a Hortobágy nagyobb hasznosításába e csatorna is bevétellett. Ez ugyan bámulatos eredményt hozhatna a város fejlődésére. de igaz, nagy, gondos munkát is igényelne. Ezzel még a várost érdeklő egyéb szépészeti, egészségügyi tekintetek is kapcsolatba lennének hozhatók!

Mint a város kötelékéből idegen, csak felvettem e csatornázási eszmét — csupa hazafias jó indulattal, aki szeretném, ha az egész világ egyforma boldog lehetne, nem kívánva, hogy az szentesíttessék!

Jászberény, 1906 július 24.

Czigány János,
ügyvéd.

Az általános házbéradóról.

Akik a közügyek élén állanak, vagy a nagy nyilvánosság terén mozognak, azok mindenkor ki vannak téve a kritikának. Igazságos kritikát, legyen az marasztaló vagy elismerő — meghallgat minden okos ember és a maga, valamint a köz javára leszűri abból a tanulságot. Gyarló emberek lévén, még ha a jóakarát, buzgóság és önzetlenség aranyozza is be cselekedeteinket, nem vagyunk képesek mindenkor az óhajtott cél eléréni. Másrészt azonban éppen a közérdek nézőpontjából, a köztisztviselők egyéni érdekének emelése céljából nem szabad elhallgatnunk oly érdemeket, melyek valódiak és végeredményükben azt igazolják, hogy azok, akiket a köz élére állított a bizalom, hivatali köteleységüknek legjobb tudásuk szerint megfelelnek. Mert ha szabad a tévedéseket perhorreskálni, a becsületes munkát is szabad felemlíteni.

Lapunk sohasem kedvezett személyi a hiúságoknak. Az egyéni kulturát mi nem vesszük lapunk hasábjaira, viszont azonban semmiféle tekintetben nem gyakorolunk szeretetlen kritikát a közügyek munkásaival szemben. A hibákra is rámutatunk és a kritika jogosultságát nemcsak elismerjük, de tiszteljük is. És éppen azért, mivel ez a nézetünk, bátran és minden tartózkodás nélkül bíráljuk közügyeink vezetését és az igaz szó kimondásában nem gátol bennünket semmi a világon.

Ezek előrebocsátása után a legnagyobb elismeréssel szólunk a városi tanácsról most, hogy kikerültük az általános házbéradó behozatalát. Városunkra nézve kedvező eredmény kétségkívül a városi tanács érdeme, mely annyi körültekintéssel járt el ebben a fontos ügyben, hogy méltán rászolgál a nagy közönség elismerésére. A városnak és lakosságának érdekeit vigyázó szemekkel vigyázta és míg összehordott, munkás igyekezettel összerótt adatai az igazságnak és valóban megfelelnek, addig ezen a városra majdnem reáomló veszedelmet oly éles argumentumokkal igyekezett elhárítani, hogy csődöt mondott az a törekvés, mely mindenáron a város terhére akarta vinni a házbéradót.

Ezeket azért hozzuk fel, hogy ellensúlyozzuk azokat a meggondolatlan, igazságtalan megjegyzéseket, melyeket itt-ott hallunk a tanács működésére. Az ilyen kritikuskoknak azt a jó tanácsot adjuk, hogy csak egyik szemükkel kurkaszszák a hibákat, a másikkal azonban lássák meg azon üdvös eredményeket is, melyek bizonyára elfedik az itt-ott felmerült apróbb hibákat. Mi tehát csak az igazságot szolgáljuk, mikor városunk közönsége nevében elismeréssel adózunk a városi tanács azon munkájáért, melylyel ezt a nagy adót eltávolította tőlünk.

Hazafias kormányunk, mely az igazság jegyében dolgozik, elfogadta a tanács alaposan kidolgozott álláspontját, nemak arván erre az állami érdekeket mérhetetlen áldozatokkal támogató városra újabb és talán elviselhetetlen terhet róni. Városunk közönsége hálával fogadja a kormány igazságos intézkedését, mely szó szerint így hangzik:

98,060. sz. A magy. kir. Pénzügyminisztertől.

A magy. kir. pénzügyigazgató urnak
Debreczen.

Mult 1905. évi október hó 15-én 41,185. szám alatt hozott határozatát, melylyel Debreczen szab. kir. várost az 1905—1907. évek időtartamára az 1868. évi XX. t. cz. 4. §-a értelmében általános házbéradó alá tartozónak mondotta ki, a város közönségének közbevetett felebbezése folytán az 1889. évi XXVIII. t. cz. 12. §-nak IV. pontja alapján felülvizsgálván, a fent idézett végzést hatályon kívül helyezem és ebben az ügyben következőkép határozok:

A törvény azon rendelkezésének, hogy azok a helyek, ahol a lakrészeknek felénél több bérbe van adva, általános házbéradó alá esnek, elvi jelentősége csak az lehet, hogy a városiabb jellegű helyek vonassanak általános házbéradó alá. Ennek a rendelkezésnek azonban nem adható a kivitelnél oly jelentőség, hogy egy 166,297 kat. hold határral bíró városnak külső határában minden bármily ellenszolgáltatás mellett használt lakrész bérbeadottnak legyen tekintendő s ezen az alapon állapíttassék meg az általános házbéradó fizetésének kötelezettsége.

Az összeírási adatokból az látszik, hogy a feles művelés ellenében, vagy pedig haszonbér mellett kiadott tanyákon lévő lakrészek bérbeadottaknak vétettek, daczára annak, hogy ezek nélkül a tanyán gazdaságot folytatni majdnem lehetetlen lenne, hogy azokat bérlők részben télen nem is használhatják,

szóval, hogy világosan látható, miszerint itt nem házbérlétről, hanem csakis földbérletről lehet szó.

Az látszik továbbá, hogy a házmesteri lakások kivétel nélkül bérbeadottaknak vétettek, pedig azok a házmesteri lakások, ahol a házmesternek csak neve az, de tulajdonképen kerti, vagy gazdasági teendők végzése képezi feladatát, a fővárosi házmesteri lakásokkal nem azonosíthatók.

Végül az látszik, hogy a közhivatali, vasuti, sőt egyes gazdasági alkalmazottak természetben birt lakásai is, tekintet nélkül arra, hogy a városban vannak-e, vagy azonkívül, mind bérbeadottaknak vétettek.

Mindezek az indokok arra vallanak, hogy nincs elegendő jogalap arra, hogy Debreczen városát ezen összeírások alapján általános házbéradó alá esőnek nyilváníthassam s ezért az 1905—1907. évi adókievetési időszakra az általános házbéradót alkalmazhatónak nem tartom, hanem az eddigi módozatot érintetlenül hagyva, külön rendelkezésnek tartom fenn, hogy a jövő adózási időszakra nézve — amennyiben az adóreform változást nem eszközölné — megfelelő összeírás történiék.

Az előrebocsátottak alapján az összes iratok visszaküldése mellett meghagyom a pénzügyigazgatóságának, hogy nevezett városban a házbéradót az eddigi módozatok mellett az 1905., 1906. és 1907. évekre vesse ki és az ezen adókievetési időszak két első évére eső adót a folyó évi adó-főkönyvben mint törzselőírást írja elő.

Erről a határozatomról Debreczen szab. kir. város közönségét szabályszerűen értesitse.

Budapest, 1906 július 24.

Wekerle.

Ezen miniszteri reudeletet a debreczeni m. kir. pénzügyigazgatóság a következő átirattal köldötte meg városunk polgármesterének:

Másolat.

28,454—1906. III.

Nagyságos Kovács József polgármester urnak

Helyben.

A nagyméltóságú m. kir. Pénzügyminisztériumnak a f. hó 24-én 98.060. szám alatt kelt rendelete folytán értesitem Nagyságodat, miszerint a kir. pénzügyigazgatóság az 1905. évi október hó 15-én 41,185 sz. alatt hozott azt a határozatát, mellyel Debreczen sz. kir. várost az 1905—1907. évek időtartamára az 1868. évi XXII. t. cz. 4-ik §-a értelmében általános házbéradó alá tartozónak mondotta ki, a város közönségének közbevetett felebbezése folytán az 1889. évi XXVIII. t. cz. 12. §-ának IV. pontja alapján a nagyméltóságú m. kir. pénzügyminisztérium felülvizsgálván, a fent idézett végzést hatályon kívül helyezte és ebben az ügyben következőkép határozot:

A törvény azon rendelkezésének, hogy azok a helyek, ahol a lakrészeknek felénél több bérbe van adva, általános házbéradó alá esnek, elvi jelentősége csak az lehet, hogy a városiabb jellegű helyek vonassanak általános házbéradó alá. Ennek a rendelkezésnek azonban nem adható a kivitelnél oly jelentőség, hogy egy 166,297 kat. hold határral bíró városnak külső határában minden bármily ellenszolgáltatás mellett használt lakrész bérbe adottnak legyen tekintendő s ezen az alapon állapíttassék meg az általános házbéradó fizetésének kötelezettsége.

Az összeírasi adatokból az látszik, hogy a feles művelés ellenében vagy pedig haszonbér mellett kiadott tanyákon lévő lakrészek bérbeadottaknak vétettek daczára annak, hogy ezek nélkül a tanyán gazdaságot folytatni majdnem lehetetlen lenne, hogy azokat bérlők részben télen nem is használhatják, szóval, hogy világosan látható, miszerint itt nem házbérlétről, hanem csakis földbérletről lehet szó.

Az látszik továbbá, hogy a házmesteri lakások kivétel nélkül bérbeadottaknak vétettek pedig azok a ház-

mesteri lakások, ahol a házmesternek csak neve az, de tulajdonképen kerti vagy gazdasági teendők végzése képezi a feladatát, a fővárosi házmesteri lakásokkal nem azonosíthatók.

Végül az látszik, hogy a közhivatali, vasuti, sőt egyes gazdasági alkalmazottak természetben birtoklásai is tekintet nélkül arra, hogy a városban vannak-e vagy azon kívül mind bérbeadottaknak vétettek.

Mindezek az indokok arra vallanak, hogy nincs elegendő jogalap arra, hogy Debreczen városát ezen összeírások alapján általános házbéradó alá esőnek nyilváníthassa s azért az 1905/1907-ki adókirovetési időszakra az általános házbéradót alkalmazhatónak nem tartja, hanem az eddigi módozatot érintetlenül hagyva külön rendelkezésnek tartja fenn, hogy a jövő adózási idősakra nézve, — amennyiben az adóreform változást nem eszközölné — megfelelő összeírás történjék.

Midőn erről nagyságodat hivatalos tisztelettel értesítem, a házbér összeírási és kirovetési lajstromokat a házbér vallomási iverkapszásban megküldöm és megkeresem Nagyságodat, miszerint intézkedni sziveskedjék az iránt, hogy a házbér 1905, 1906. és 1907. évre az eddigi módozatok mellett különösen az 1905. és 1906. évekre, mint már lejárt időre sürgősen kirovettesék és a kirovetési lajstromok idő felülvizsgálatát végett mielőbb felterjesztessenek.

Megjegyzem, hogy az 1905 és 1906. évi adók tekintetével arra, hogy az 1905. évi főkönyvek lezárása már el lett rendelve, az 1906. évi főkönyvben fognak előíratni.

Debreczen, 1906. július hó 30-án.

P. H.

Eisenmann,

p. ü. tanácsos, p. ü. igazgató h.

A tisztii főorvosi állás betöltése.

Boldog emlékezetü *Sárváry Gyula* dr. tisztii főorvos öröke még nincs betöltve. Bizonyára tiszteletreméltó okok azok, melyet ezen fontos állás betöltését késleltetik, éppen azért a betöltés kérdéséhez nem is szólunk, hanem közöljük városunk kerületi tisztii orvosainak *Weszprémy Zoltán* főispánhoz küldött emlékiratát, mely szószerint így hangzik:

Méltóságos főispán ur!

A debreczeni gyakorló orvosoknak számszerint kisebb fele f. évi június hóban küldöttségileg egy beadványt nyújtott be Méltóságodhoz, amelyben — mint később megtudtuk egyik orvostársunk mellett foglalnak állást, hogy alkalmat méltóztassék neki nyújtani arra, miszerint a tisztiorvosi állásba szükséges képesítést megszerezze.

Hivatalos állásunknak és ambicizónknak tartozunk azzal, hogy ezen ténykedést, mely tudunk nélkül eszközöltetett és ellenünk irányulónak látszott, s amelyet — ha tudomásunk van — azt bizonyára meg is tudjuk akadályozni; deputációzó kartársainkat a saját kebelünkben alkotott orvos bíróság elé vigyük; azonban sikerült békés uton megoldani a felmerült sérelmes incidens, amennyiben egy része közölök, egy jó rész előttünk kijelentette, hogy téves — itt meg nem említhető — állítással lettek az aláírás gyűjtése körül buzgólkodó kartársak által félrevezetve másrészt pedig az összes aláírók nevében dr. Kenézy Gyula ur, az országos orvosszövetség debreczeni fiókjának elnöke előttünk egy e célból összehívott ülés keretén belül kinyilatkoztatta, hogy a beadvány nem ellenünk irányul, minket kisebbíteni nem akart.

Több mint egy évtizede szereztük meg állásunkhoz a minősítést, már ezen ténykedéssel kimutattuk, hogy egész közhivatali állásban a közegészségügy szolgálatában óhajtunk intézni; több mint egy évtizede szereztük a tapasztalatokat, tökéletesbitjük hivatalos működésünkben tudásunkat, amelyet egy ilyen nagyváros tisztii főor-

vosnak feltétlenül szükségesek, hiszen a tisztii orvosi működésnek a főorvosi állásban szükséges ismereteket sem egy hirtelenében megszerzett tisztii orvosi működéssel, sem pedig magán orvosi gyakorlattal, sem az az orvostársak egy töredékének szimpatiajával megszerezni nem lehet.

Méltóságos főispán ur!

Hivatalos működésünkre s odaadó lelkismeretünkre bénítólag hatna azon ézés, ha tisztiviseelői működésünk egy kevés számú orvos, jog, törvény és szükség nélküli beavatkozása által az egyedüli illetékes helyen elismerésre nem találna, s bár tudjuk, hogy Méltóságod elhatározására senki befolyást nem gyakorolhat s csakis legjobb meggyőződése vezet, mégis a tisztii főorvosi állás betöltésének kérlelhetése s a nagy közönség körében különböző — bántó megjegyzésre ad alkalmat, ami ismét a mi önézetünket sérti súlyosan.

Mint éppen a közegészségügynek jelenleg működő tisztiviseelői is érezzük, hogy a már fél év oly hosszú idő óta hiányzó hivatalfő miatt daczára azon legjobb akaratunknak, hogy úgy a magunk, mint a főorvosi teendőkkel megbízott tisztii orvos társunk dolgait vállvetett együttműködéssel igyekszünk elvégezni, mégis, mivel a tisztii főorvosi állás teendőinek elvégzésére egy egész teljesen csak evvel foglalkozó ember kell, látjuk, hogy a közegészségügy ellátása nem mintaszerű, nem teljesen tökéletes.

Nagy számmal vagyunk, akik érezzük, hogy úgy minősítésünknel, mint rátermettségünk és képzettségünkkel be tudjuk tölteni a főorvosi állást szorosan véve mi aktiv tisztii orvosok, akik a szerfelett terhes hivatalos teendőinket már oly régen lelkiismeretesen és buzgón végezzük, aminek felsőbbseink tanui, — szilárd meggyőződésünk, hogy nincs semmi akadálya a tisztii főorvosi állás betöltésének.

Ezeknél fogva tiszteletteljes azon kérelemmel járunk Méltóságod elé, hogy miután a tisztii főorvosi állás be nem töltése folytán a város közegészségügye is szenved, de ezen állásra teljesen képesített, közegészségi ismeretekkel és közszolgálati gyakorlattal bíró pályázók elegendő számmal vannak:

méltóztassék a tisztii főorvosi állás betöltése iránt pályázatot sürgősen és pedig a legrövidebb lejáratu határidővel kiirni.

Méltóságos Főispán urnak.

Debreczenben, 1906. július 30-án.

alázatos szolgálai:

Dr. Balkányi Ede,

Debreczen sz. kir. város I. ker. tisztii orvosa.

Dr. K. Szalay Béla,

Debreczen sz. kir. város II. ker. tisztii orvosa.

Dr. Varga Emil,

Debreczen sz. kir. város III. ker. tisztii orvosa.

Dr. Balkányi Emil,

Debreczen sz. kir. város IV. ker. tisztii orvosa.

Hirek.

— **A főispán hazaérkezése.** *Weszprémy Zoltán* főispán Tátrafüredről július hó 31-én hazaérkezett.

— **A Petőfi dalosegyletből.** A *Komlóssy Arthur* elnöksége alatt álló Petőfi dalosegylet szépen ülte meg az augusztus másodiki csata évfordulóját. A hazafias ünnepegről itt csak annyit emlíünk meg, hogy a városi tanács az ünnepegen *Vecsey Imre* főjegyzővel, *Oláh Károly* kulturtanácsossal, *Roncsik Lajos* főszámvevővel és *Koncz Ákos* tb. tanácsnokkal képviseltette magát.

— **Halálozás.** *Szépfoludi Örlössy Ferencz* neves író, a Máramarosi Lapok szerkesztője, Máramaros vármegye főlevéltárosa elhunyt a napokban Máramarosszigeten 63 éves korában. A magyar irodalom egyik jelesét, a vármegye pedig egyik legképzettebb tisztiviseelőjét gyászolja a boldogultban. Béke poraira.